SMJERNICE KAKO PRATITI KOMUNIKACIJSKI I GOVORNO-JEZIČNI RAZVOJ DJETETA od 5 do 7 godina

Roditelji su često u nedoumici izgovara li njihovo dijete pravilno glasove za određenu dob, izražava li se gramatički korektno, ima li očekivano opće znanje.

Ovo su neke smjernice koje vam mogu olakšati praćenje razvoja vašeg djeteta.

Ukoliko imate nedoumice, slobodno se obratite svom vrtićkom logopedu.

5-6 godina

JEZIČNE I KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

- Lako ostvaruje komunikaciju s odraslima i s vršnjacima
- Bez teškoća održava razgovor
- Govorom izražava svoje misli, osjećaje i potrebe
- Upotrebljava sve vrste rečenica(jednostavni, zavisno složeni iskazi, nezavisno složeni iskazi)
- Gramatika je ispravna(pravilan redoslijed riječi u rečenici, pravilni morfološki nastavci, pravilna upotreba roda, broja i padeža)
- Pripovijeda priču- uz glavni događaj dodaje i detalje
- Izdvaja bit priče
- Rječnik je bogat(imenuju životinje, voće, povrće, godišnja doba, boje, članove obitelji, prijatelje u vrtiću)
- Verbalno planira igru, dodjeljuje uloge
- Dramatizira priču
- Koristi izraze pristojnosti
- Emocije verbalizira
- Pokazuje interes za slova
- S lakoćom pamti pjesmice

ARTIKULACIJA GLASOVA

- S pet godina dozvoljen umekšan izgovor glasova ŠŽČĆĐDŽ
- S pet i pol godina svi glasovi materinjeg govora moraju biti pravilno artikulirani

PREDČITALAČKE VJEŠTINE

- Brza leksička aktivacija
- Uočavanje rime
- Proizvodnja rime
- Slogovno stapanje
- Slogovna raščlamba
- Uočavanje i izdvajanje 1.glasa u riječima(s 5 godina)
- Izdvajanje zadnjeg glasa u riječima(s 5 i pol)
- Fonemska raščlamba riječi od 3-4 glasa(s 5 i pol, 6 godina)
- Fonemsko stapanje riječi do 5 glasova(s 5 i pol, 6 godina)
- Interes za slova i pisanu riječ
- Imenuje nekoliko slova
- Piše svoje ime
- Usvojen koncept tiska(s lijevo na desno, odozgo prema dolje, razmaci među riječima, broj riječi u rečenici)
- Pamti i ponavlja duge rečenice i lažne riječi(moguće manje greške)

VIZUALNA PERCEPCIJA(precrtavanje i raspoznavanje)

- Ispravna postura tijela
- Hvat olovke ispravan(s tri, može i s četiri prsta)
- Smjer pisanja-moguće povremene zabune
- Koristi dominantnu ruku
- Precrtava krug, kvadrat, trokut
- S lakoćom povlači različite linije(ravne, okomite, vodoravne, kose, valovite)
- Uočava, raspoznaje sličnosti i razlike na vizualnim predlošcima
- Crta čovjeka(glava s detaljima, ruke, noge, trup)

6-7 godina

JEZIČNE I KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

- Lako ostvaruje komunikaciju s odraslima i s vršnjacima
- Bez teškoća održava razgovor
- Inicira komunikaciju
- Sluša i sudjeluje u grupnom razgovoru
- Ima interes za učenje stranih jezika
- Pamti i ponavlja duge rečenice
- Zvučna slika riječi je uredna(ne griješi prilikom ponavljanja kompliciranih ili lažnih riječi)
- Upotrebljava sve vrste rečenica(jednostavni, zavisno složeni iskazi, nezavisno složeni iskazi)
- Gramatika je ispravna(pravilan redoslijed riječi u rečenici, pravilni morfološki nastavci, pravilna upotreba roda, broja i padeža)
- Naracija- kronološkim slijedom samostalno prepričava događaje i priče
- Priču pripovijeda pravilnim redoslijedom(s lijeva na desno)
- Označava likove u priči, problem u priči i rješenje problema(likovi-vrijeme-mjesto-događaji-završetak)
- Shvaća da tekst ima poruku i značenje
- Rječnik je bogat(grupira životinje, imenuje i razlikuje godišnja doba, voće, povrće, prijevozna sredstva, odjeću, obuću, zanimanja, adresu, datum rođenja)
- Verbalno planira igru, dodjeljuje uloge
- Dramatizira priču, kreativnost
- Koristi izraze pristojnosti
- Emocije verbalizira

PREDČITALAČKE VJEŠTINA

- Brza leksička aktivacija
- Uočavanje rime
- Proizvodnja rime
- Slogovno stapanje
- Slogovna raščlamba
- Raščlamba rečenice na riječi
- Fonemska raščlamba riječi(do 7 glasova)
- Fonemsko stapanje riječi(do 8,9 glasova)
- Interes za slova i pisanu riječ
- Pokazuje interes za igre glasovima, slovima, uživa u tome

- Fonološko imenovanje velikih i malih tiskanih slova(oko 24)
- Interes za pisanje slova, piše kraće riječi
- Usvojen koncept tiska(s lijevo na desno, odozgo prema dolje, razmaci među riječima)
- Uočavanje oblike pisanog teksta(fontovi, interpunkcijski znakovi)
- Pamti i ponavlja duge rečenice i lažne riječi

VIZUALNA PERCEPCIJA(precrtavanje i raspoznavanje)

- Ispravna postura tijela
- Hvat olovke ispravan(s tri, može i s četiri prsta)
- Smjer pisanja ispravan
- Koristi dominantnu ruku
- Precrtava krug, kvadrat, trokut, romb
- Precrtava zahtjevnije linije(pužiće, zavijutke)
- Uočava, raspoznaje sličnosti i razlike na vizualnim predlošcima
- Uočava, raspoznaje i precrtava detalje
- Crta čovjeka s detaljima

Najbolje možete poticati razvoj navedenih vještina tako da čitate priče s djetetom, pjesmice u rimi, razgovarate o pročitanom, postavljate pitanja, potičete na pripovijedanje.

Igrajte društvene igre s djetetom, posjetite kazalište lutaka, muzeje, zoološki vrt, knjižnice....

Crtajte s djetetom, režite škarama, oblikujte plastelinom, glinom.

Boravite što više na svježem zraku i budite opušteni i razigrani.

Ukoliko vaše dijete nije usvojilo određene vještine u očekivanom periodu, ne trebate biti zabrinuti, već treba na vrijeme djelovati. Vježbom i zajedničkim nastojanjem možemo puno toga postići.

Preporučena literatura:

I.Herljević, I.Posokhova(2002.), Govor, ritam, pokret

S. Goldberg(2003), Razvojne igre za predškolsko dijete

I. Posokhova(2024), 200 logopedskih igara

A.Peti-Stantić, V. Velički(2009), Jezične igre

Priredila:

Ana Vukasović, stručni suradnik logoped

Zagreb, 2024./2025.